

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben: Félévre 6.— kor., negyedévre 3.— kor.
Vidéken: Félévre 9.— kor., negyedévre 4.50 kor.

Felolós szerkesztő:

MÓRICZ PÁL.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Dégenteld-tér 2. szám. — Telefon 412. szám.

Egyes szám ára 4 fillér.

1848 MÁRCIUS 15.

Irta KÖVÉR GYULA.

Ünnepet ülünk. Az 1848 március 15-iki nagy események évfordulójának emlék-ünnepét. Egyetlen-egyét nemzetünk történetéből, melyet sem vallásfelekezeti, sem párt-politika nem sajátított ki magának. És egyetlenegy, amelyre örömmel és büszkeséggel gondolhatunk mindig, míg csak egy magyar lesz a földön, melyet lábaink taposnak.

Igen, a dátumra dobogásba jön szívünk és szemeink az öröm könnyében fürdenek. Van rá okunk. A magyar nemzet történelme számos nagy tetteket, vitézségi, politikai és erkölcsi cselekményeket dokumentál nemzetünk multjából, melyek mind annak nagyságát, fényét, hatalmát hirdetik örökön-örökké. — Ezeknek hatása tulterjedt e haza határára, dicsőséget szerezve annak és mégis-mégis egyoldalúak, fél-munkák voltak. Miért azok? Mert nem érintették az ország összes lakosságát. Régi dicsőségünk és hírnevünk fénye csak a főurakra és nemesekre vetett sugárzó derűt, de érintés nélkül hagyta a nemzet fenntartó tösgyökeres magyarságot, a föld népét, a szenvedő s rabigában levő jobbágyságot. Valóban nincs történetkönyvünk lapjain egyetlenegy esemény sem bejegyezve, mely olyan mélyreható, radikális átalakulást teremtett volna az ország összes lakosságára nézve, mint az 1848 március 15-iki eseményekből kifolyólag történt. Ezred éves itt létünk alatt nem alkotott törvényhozásunk szebbet nagyobbát, mint ekkor. Közönséges szóval kifejezve: emberteremtés volt ez.

Az 1848 március 14-iki vívmányok, kivették az embert a szolgaságból. Szabaddá lett a magyar jobbágy, sok százados rabsága után. Kimondatott a közteher viselés és katonáskodás. Az előtt csak a jobbágy fizetett adót és azt vitték el katonának. Megszűnt az egy uralkodó vallás, egyenlő jogot nyert minden vallásfelekezeti. Behozatott a népképviselési rendszer a parlamentbe. Felállított az alkotmányos miniszterium. Megadatott a sajtószabadság által a gondolat és szólás

jog, hogy mindenki nyíltan, korlátozás nélkül hirdethesse véleményét.

Ime ezek az 1848 március 15-iki események kimagasló pontja, a többi már csak ezekből folyó kívánalmak voltak, de amelyek szintén fontosak és nagyhorderejűek.

Milyen egyszerűeknek, mily természeteseneknek tűnnek fel mindezek előttünk, mai kor gyermekei előtt, kik — úgy szólva — benn születtünk.

Nagyszabásu dolog volt ekkor és a nemzeti eszmékért lelkesedni tudó előtt mindig az marad. Olyan, vagy ahhoz hasonló esemény egy nemzet életében, ritkán fordul elő. Amely nemzetnek van ereje, képessége az ilyen alkalmat megragadni, az a nemzet élni, fejlődni, naggyá lenni akar és az élethez, fejlődéshez, nagysághoz elvitázhatlan létjoggal bír. Nekünk magyaroknak megadta a gondviselés ama kedvezményt, hogy tudunk élni az alkalmal az adott viszonyok közepe, ez által megtettük a második honfoglalást.

A mai nemzedék előtt természetesnek, magától érthetőnek tetszenek az 1848 március 15-iki vívmányok. Hát persze, hiszen nem kell érte küzdeni, birtokunkban vannak. Aminek birtokába van az ember, amiért már nem kell küzdeni, közönyössé válik előtte. Emberi természetünk hozza ezt magával. De van ennek más oldala is. Minden ami élő, a fejlődés, változás törvényének kell, hogy alárendelve legyen. A népek és nemzetek szelleme is élő szervezet, mely fejlődik, változik vagy pláne satnyul. Így érthető az, hogy az 1848-iki vívmányoknak életben lejtett részeit, a mai nemzedék szűknek, korlátoltnak találja, ennek kibővítését kívánja. Helyes dolog. De nem szabad szem előtt téveszteni, hogy mikor a bővítést eszközöljük, tekintettel legyünk arra, mely a multban védő pajzsunk volt és kell, hogy ezután is az legyen. Ez pedig nem más: mint nemzeti jogaink csorbulhatlan állapotba való meg-

tartása, hogy nemzetünk az ezer év óta birtokolt országban, jogos tulajdonnal előljáró legyen. Boldog nép az, melynek fiai utódokról-utódokra átérték és átérzik azt a éltető erőt és szellemet, mely azt a nemzetet nagygyá, dicsővé teheti. Nekünk magyaroknak ebben is kedvezett a gondviselés, mert időről időre támasztott közöttünk Mózeseket és prófétákat. Ilyenek voltak: Bocskai, Bethlen, Rákóczi és Kossuth Lajos, kik lágszellemmel világítottak előttünk és megmutatták az irányt a haladás felé.

Az emlékezés fákjával világítottunk a dicső március 15-ikére. Nagy és örömmel napja az. Azonban az öröm derűjén önkénytelen átszűrődik lelkünk borongása is. Ugy érezzük mintha nemzetünk ismét a megpróbáltatások küszöbén állana; úgy látjuk, mintha hazánk határainál vészfellegek tornyosulnának, melyek elsőpréssel fenyegetnek bennünket.

Félre kishitőség! Az az intező hatalom, mely eddig kézen fogva vezetett bennünket, ezután sem feledkezhet meg rólunk s megtartja a magyart itt ezen az ezer éves földön.

Politikai hireink.

Justh Gyula Zomborban.

Nagy tüntetések Tisza ellen.

Budapest, március 14.

Egy hét mulva megtörténik az országgyűlés feloszlása. Grón. Kuen-Héderváry miniszterelnök, aki Lueger temetése miatt ma nem mehetett a királyhoz, délután utazik Bécsbe s holnapi audienciáján veszi át az országgyűlés feloszlására vonatkozó királyi kéziratokat.

A tegnapi vasárnapot Tisza István arra használta föl, hogy Aradon kibontsa a munkapárt zászlaját. Bevonulása óriási tüntetések között történt meg. Zúzóvalokkal dobálták és abeugolták. A gyűlést rendőri fedezet alatt lehetett csak megtartani. Aradon a forrongás oly nagy volt, hogy Sarlot rendőrkapitány az izgalomtól súlyos beteg lett.

Annál impozánsabb volt a zombori népgyűlés, ahol Justh Gyula jelent meg számos képviselő társaságában. Impozáns volt a szolnoki gyűlés is, ahol Holló Lajos jelent

meg a függetlenségi és 48-as párt képviselőiben.

Justh Gyula Zomborban.

A zombori függetlenségi és 48-as párt és a szerb radikális-párt együttes nagy népgyűlést rendezett vasárnap Zomborban, ahová az országos függetlenségi és 48-as párt részéről leutaztak Justh Gyula, a párt elnöke, Balla Aladár és Fernbach Károly volt főispánok és több országgyűlési képviselő.

Páratlanul fényes fogadtatásban részesítették a vendégeket, Justh Gyulát a pályaudvaron a függetlenségi párt és a szerb radikálisok együttes küldöttsége melegen üdvözölte.

Szombat este fél kilenc órakor mintegy 3000 emberből álló fakíjás-menetet rendeztek Justh Gyula tiszteletére, aki rendkívül nagyhatású és lelkesítő beszédet intézett a polgársághoz.

A tegnap délelőtt tartott népgyűlésen, amelyen közel 10.000 főnyi polgárság jelent meg, nyert ünnepélyes megerősítést az szövetség, mely az országos függetlenségi és 48-as párt és a szerb radikális párt között létrejött. Gyönyörű volt a két tábornak zenező mellett történt felvonulása a Szentháromság-terre, ahol a népgyűlést tartották. Zászlódíszben pompáztak az egész város és amerre a menet elhaladt, az utcákat ellepő tömeg megújuló éljenzessel és zivó kiáltással tüntetett.

A népgyűlés egyhangú lelkesedéssel a következő határozati javaslatot fogadta el:

Az országos függetlenségi és 48-as párt és a szerb radikális párt a következő választásokra szövetséget kötven, ezt a szövetséget a mai közös nagygyűlés is helyesítség tudomásul veszi és megerősíti. A szövetség lényege az, hogy a szerb radikális párt kötelezettséget vállal az iránt, miszerint a függetlenségi és 48-as párt jelöltjeit mindenütt teljes erejével támogatni fogja, viszont a függetlenségi és 48-as párt kötelezi magát arra, hogy azon kerületekben, ahol a szerb radikális párt jelöltjeit állt, ezeket a jelöltjeit szinten teljes erejével támogatni fogja.

Feszült figyelem közben beszélt ezután Justh Gyula a függetlenségi párt elnöke, aki mellett, amikor az emelvényen megjelent, percekig lelkesen tüntettek, folyton megújultak a zajos éljen és zivókiáltások és csak hosszú idő múltán kezdte meg beszédét Justh Gyula.

Üdvözlöm Zombor sz. kir. város polgárságát. Üdvözlöm a zombori függetlenségi és 48-as pártot és üdvözlöm a szerb radikális-pártot. (Eljenzés.) Mondhatom, nagy lelki megnyugvasomra szolgál látni azt, hogy milyen testvéries egyetértésben vannak itt a magyar és a szerbek. — Ez nagy re-

ménységére jogosít engem hazánk jövőjét illetőleg. — Egy szerte tagolt országgal ellenségeink sokkal könnyebben el fognak bánni, minthogy ha ebben az országban mindannyian nemzetiségre, fajra, vallásra való tekintet nélkül, vállat-vállhoz veve küzdünk, míg csak a közös ellenséget legyőzni nem tudjuk. — Erre az egyetértésre felhívó szükség van, — mert nemcsak ellenséggel állunk szemben, hanem itt benn az országban olyan pártalakulatokkal is, amelyek nem az ország javát a nemzet függetlenségének kivívását tartják szem előtt hanem önző egyéni érdekeik előmozdítása érdekében csoportosulnak. (Ugy van! Ugy van!) Ez a mai történelmi nevezettségű fényes ünnepség, amely megpecsételi magyar-szerb barátságot, igen örömdetes és nagy reményekre jogosít. Mindenütt az egész országban tapasztalom e rendíthetetlen kitartást a függetlenségi politika mellett és úgy látom, hogy igen rövid idő kérdése az, hogy az ország minden polgára az idők inió jelet felismerve, a mai válságos pillanokban a mi pártunk táborába sorakozik. A lemondás, a kishűség politikája, anélkül a többi pártok hirdetének, nem találunk visszhangra az országban, mert mindenki érzi, hogy most dől el, vajjon szabad nemzet vagyunk-e, amelynek megvan az akarata és amely jogai mellett a végsőkig harcba menni kész, vagy leigázható tartomány, amelynek csak egy kötelessége van, a korona akarata előtt feltétlenül meghajolni. Bizom benne, hogy Magyarország egész közvéleménye a Tisza-Khuen-féle darabontokkal is úgy fog elbánni, mint Februáriékkal, akikről a mostani darabontársaság semmiben sem különbözik.

Ezután Justh Gyula élénk helyeslés közben fejtegette a gazdasági önállóság megteremtésének és elsősorban az önálló bank felállításának feltétlenül szükséges voltát, majd rendkívül nagy hatású szavakkal hívta fel a választókat, hogy minden várható preszióval és törvénytelenséggel szembeállva, a függetlenségi zászlót vigyék diadalra.

Igen nagy hatás mellett beszéltek még Lovász Márton képviselő és Balla Aladár volt főispán, miután az elnök az ülést berekesztette. A gyűlés után zeneszóval vonult a menet a függetlenségi zászló alatt a függetlenségi párkörbe. Delben 600 terítékes bankett volt. Este Justh egyenesen Szentre utazott.

Holló Lajos Szolnokon.

A szolnoki függetlenségi 48-as párt tegnap délelőtt tartotta szervezkedő és alakuló gyűlését. Ez alkalomból az országos függetlenségi és 48-as párt képviselőiben és a szervező-bizottság meghívására meg-

jelentek Holló Lajos, az orsz. függetlenségi és 48-as párt alelnöke, Farkasházy Zsigmond és Szász József orsz. képviselők.

A gyűlést a Nemzeti Szállóba nagy, legalább 3000 embert magába fogadó nagytermében tartották meg. Holló Lajost és képviselőtársait viharos éljenzés köszöntötte a terembe való belépésekor. Holló Lajos percekig tartó éljenzés után kezdett beszélni:

A függetlenségi párt 40 esztendőig küzdött, hogy a 67-es intézményeket megváltoztassa és hogy a nemzetet függetlenséghez vezesse — mondta többek között Holló — míg végre a nemzet akarata igaz függetlenségi többséget juttatott a képviselőházba. Hit vajjon az lehet ennek a pártnak a kötelessége, hogy most is mondjon le mindenről és nem az e a becsületbeli kötelessége, hogy most elvei mellett megálljon. Ha hatalommal, ha nagy méltóságokkal akarnak bennünket lábunkról levenni, el kell hogy utasítsuk magunktól, mert ezt megköveteli tőlünk a nemzet méltósága. (Eljenzés.) Ha nem akarunk általános felfordulást az országban, akkor lépésről-lépésre kell haladnunk. Épp ezért választottuk azt az utat, hogy előbb gazdasági téren megoldandó feladatok felett kell határozni.

Küzdelemre hívjuk fel a polgárságot az országban. Azt kérdezzük önöktől, tisztelt polgártársaim, hogy melyik párt mellé állnak. Amellett, amelyik azt mondja, nem lehet semmit sem követelni, hanem teljesíteni kell a császár akaratát, vagy amelyik azt mondja, hogy álljunk meg szilárdan a nemzeti jogok, a függetlenségi elvek mellett, melyek ott élnek minden magyar ember szívében. (Zajos éljenzés.)

Farkasházy Zsigmond dr. szöveg után, kinek beszédét folytonos tetszéssel és éljenzéssel kísérte a közönség.

Szász József mondott aztán általános figyelem közepette rendkívül hatásos rövid beszédet.

Bozóky Árpád a kitartásra buzdította a hallgatóságot és felhívta őket, hogy majd a választáskor csakis igazi függetlenségi képviselőt válasszanak.

A gyűlés a Kossuth-nóta eléneklésével ért véget.

Holló Lajos és a képviselők délután fél 5 órakor visszautaztak Budapestre.

Tisza István Aradon.

Tisza István gróf nejével és nagyobb kísérettel vasárnap reggel 6 óra 55 perckor Aradra utazott a Khuen-part alakuló gyűlésére. A gyomai állomáson a gyomai szocialisták egy kis izelítővel szolgáltak az Aradon várható tüntetésekhez. Élénken éltették az

Hangulatok.

(Alice Behrendől.)

A fekete lajtörja.

Holdvilágos, téli estén hosszabb sétát tettem a város előtt, ott, hol a tó partján a csodaszép nyaralók emelkednek.

A nyári lakok egyike fényesen sugárzott az éj sötétjében, minden ablakából világosság aradt s mikor közelebb értem — hatalmas kengő hangjai ütöttek meg füemet. Az első emeleten több ablak tarva volt. Azokból hangzott a zene, a mulatozó emberek hargos nevetései — s az arnyek híven mutatta a táncoló párok további teleneset.

Künn, fagyasztó időben csend honolt mindenütt. Tovább folytatva utamat, a nagy épület látszó részéhez jutottam, mely a tó-fagyott tó szögletében épült. Az ablakok sötétek voltak, de a teli hold reá eső sugarai fehérre varázsoltak az egész hazát.

A falhoz, a második emelet kicsiny ablakáig felerő, koromfekete, hosszú lajtörja volt támasztva, melynek alakját a tó csillogó jege tükröztette vissza.

Még sohasem láttam ily fekete létrát.

Az ebendából készült koporsókra emlékeztetett.

A vidám ház zenéje nem hallatszott e ideig.

S midőn a néma esendben a szél erősen rázta meg a közeli fak levelét, — melyek reszkető arnyeka feldübben vergődött a fehér falakra, — ijesztő gondolat vilant át agyamon: itt a ház szál be, lassan, szótlanul a kőcsiny ablakon, míg a tuisó oldalon táncoló párok vigadnak, élvezik az élet örömeit.

Hazatérve, a kandalló mellett nagyot nevettem a lajtörján máskoró halál történetében — s azután sokaig nem is gondoltam e sötétre.

Napok múlva, véletlenül értesültem csak arról, hogy azon kísérteties éjjelen a miutató ház ura meghalt, a vidám vendégsereg közepette.

Jól tudom, hogy a véletlen e munkájának semmi köze sincs ahhoz a fekete lajtörjához, — mit én a csapongó képzelettel a „halál tetrajának“ hittem — de e képet nem feledhetem többé, annyira befészkelődött emlékezetembe...

A gőzösön.

Ragyogó tavaszi napon történt egy háveli gőzösön, mely vígan siklott tova a zöld szegőyű part peremén.

Nagy viagság uralkodott a fedélzeten általában, de főleg a hajó egyik szögletéből hallatszott élénk társalgás, nevetés, hancurozás, — hol egy csomó iskolás lányka gyütemlett össze, gondos tanítónő vezetésé-

vel. Itt is oktatni kezdett. Elmagyarázta, hogy a Havel, melyen most haladnak, az Elbe jobbparti mellékfolyója, a tavasz június hó 21-dikeig tart s még sokáig, sok, ehhez hasonló dolgokkal mulattatta az apróságokat.

Azonban a kis sereget csöppet sem zavarta ez.

Örömmel ültek a tavaszi napfényben, cukorkát majszoltak, vagy cseresznyét ropogtattak, melynek magját változatos módon dobálták a vízbe, székeiken gondatlanul himbálózva.

Csak egy kicsiny lányka nem vegyült a mulatozó pajtasok közé. Félre ült egészen. A hajó korlátjához üldött, — midőn felemelkedett heijéről.

„Hej leánykám“, szölt az utasok egyike, ki a gyermeket hosszasan szemlélte már, — „csak nem estél tengeri betegségbe?“

A többi utasok nevetése harsogott végig az egész fedélzeten...

S a kicsike, ártatlan arcát a kérdező felé fordítva, gyermekies mosollyal mondá: „Nem uram, vak vagyok csak.“

Tovább haladt azután, lassu, tétovázó léptekkel...

De a vidámságra, mintha sűrű felhő ereszkedett volna alá...

általános választói jogot és abcugolták Tisza Istvan grófot.

Aradon a pályaudvaron óriási tömeg várta a vonatot. Amikor a vonat az állomásra berobogott, a pályaudvar külső részéből — ahol az utca népe nagy tömegekben sorakozott — zajos abcug-kiáltások harsantak fel.

A népgyűlést csak rendőri fedezet mellett lehetett megtartani.

Tisza és kísérete éjjel 10 órakor visszautaztak Budapestre.

A függetlenségi kör közgyűlése.

B. Nagy János emlékezete.

Ifj. Kertész István az új elnök.

A függetlenségi-kör folyó hó 13-án, vasárnap d. u. 3 órakor tartotta rendes közgyűlését. A tagok szokatlanul nagy számban jelentek meg a gyűlésen. Fokozta az érdeklődést az a körülmény, hogy ez alkalommal leplezték le B. Nagy János volt elnök arcképét, melyet a tagok közadakozás utján festettek meg Rajzó Miklós festőművész által. A több, mint félév óta üresen álló elnöki széket is ezen a gyűlésen töltötték be. — A gyűlés lefolyásáról a következőket jelenti tudósítónk:

Kevéssel 3 óra után nyitotta meg Otr. Végh János alelnök a gyűlést. — A megnyitó után Tassi Miklós titkár emelkedett szólásra s a következő beszédet mondta:

Tisztelt közgyűlés!

Éltünk rögs határán két Génusz vezet... Remény s emlékezet. A remény vágyakat ébreszt, munkára serkent, tettekre ösztönöz. Az emlékezet pedig szelid fényével magaranyozza éltünknek napjait.

Az emlékezés fátylóját gyújtjuk meg ez alkalommal is, hogy annak fényénél lelki szemünk elé idézzük azt a férfit, akit mindnyájan szerettünk s akinek elvesztése oly nagyon fáj szívünknek.

Emlékeztünk s az emlékezés nyomában nem a bánat, hanem a megnyugvás felé emelő érzelmek támad. Igen, mert az a férfi, kiről emlékeztünk, míg élt, a miénk volt. E körért lelkesült, ezért munkálkodott; e kör felvirágoztatása volt szívének minden vágya, lelkének minden törekvése.

B. Nagy János egyszerű polgár szülők gyermeke volt. Nem nyert tudományos kiérdemelt, de megáldotta őt Isten nemesen érő szívvel, erős lélekkel, gazdag élettapasztalattal. A tüzes, szilaj vérű ifjúság lelkesedésevel állt ki a küzdőtérre, hogy polgártársainak, hazájának hasznára legyen... Mint polgáreseléd sarja: szívvel, lélekkel a függetlenségi eszmék harcossai sorába szegődik. A vezetők csakhamar felismerik szervező képességét, erős akaraterejét, törhetetlen, tiszta jellemét s a közlegényi sorból maguk közé veszik. Ez időtől kezdve élete végéig a polgárság vezéralakja. Szava döntő súllyal bír egyházi és politikai választásoknál. Pártügyekben véleményére sokat adnak. A párt, a város kiváló férfiai keresik barátságát s ajándékozzák meg bizalmukkal. Vendégszerető házában a függetlenségi eszmék vezetői találkoznak s vidám poháresengés között szövögetik a jövő terveit.

Ha B. Nagy Jánost jellemezni akarjuk, így jellemezhetjük: valódi ember volt, ki míg élt, küzdött, fáradott, saját nyugalmát, boldogságát is feláldozva, csak hogy a közügynek, embertársainak hasznára legyen. Valódi mintaképe a debreceni polgárnak. Elvszilárd, de nem elfogult. Áldozatra kész, de nem dicsekvő. Míg egyik kezével a múlt hagyományait ápolta, másik kezével a jövő számára igyekszik szilárd alapot rakni.

Hetvenegy évet élt. S e hosszú élet a

munkásság kimeríthetetlen láncolata. A családon kívül egyház, város, haza és e kör osztozkodtak munkásságában. Negyven éven át volt presbyter s e tisztségben a legbuzgóbb odaadással járt el, egyházának javát egy percre sem feledte, sőt annak előbbvit-lén ereje, tudása s tekintélye egész súlyával munká kodott.

A függetlenségi eszméknek kora ifjúságától rendíthetetlen híve volt. A párt ügyei intézésében tevékeny részt vett s ha párt-ügyről volt szó, nem ismert akadályt, nem ismert nyugalmat. Nemesak szellemi támogatásban részesítette a pártot, de érte sok anyagi áldozatot is hozott. Rajongó lelkesedéssel hitt a szebb, boldogabb jövőben, Magyarország teljes önállóságában, függetlenségében.

„Ki multjára érzéketlen, szebb jövőre érdemtelen”, — ez volt a jelszava. S ő a mult iránt nem volt érzéketlen.

A legendás idöket mint gyermek élte át, hallotta Kossuth láng szózatát, ismerte a névtelen hősök titáni küzdelmét s ezek mély nyomot hagytak nemesen érző lelkében s e nyomok hatása meglátszott hazafias ténykedésében. A mult iránti kegyeletből merítette az eszmét a Kossuth-kupa csináltatásához, az évről-évre megújuló Kossuth-lakomák rendezéséhez s a 48-as öreg honvédek gyámolításához.

De legszorosabb kötelékek ekörhöz fűzték B. Nagy Jánost. Ott volt bölcsőjénél s ott állott mint kormányos, midőn már sűrű darba szökölt.

Az ő buzdítására alakították e kört 34 év előtt Debrecen polgárai, hogy maguknak otthon szeressenek, ahol megvitassák a napi eseményeket s ahol a társas érintkezés, a hírlapok és könyvtár utján szívöket-lelköket műveljék, egymást megismerjék és becsülni tanulják.

Kiesi volt a kezdet, mint a bibliai mustármag s hogy terebélyes fává fejlődött: az B. Nagy János 29 évre terjedő elnöki működésének köszönhető. Az évről-évre megújuló bizalom, mely őt újra meg újra az elnöki székbe hívta, mindennél fényesebben hirdeti nemesak a tagok törhetetlen ragaszkodását és szeretetét, hanem a B. Nagy János vezetésre természetét is.

A kör és elnöke között majdnem három évtizeden keresztül a legteljesebb egyetértés uralkodott. Nem lehetett eldönteni, ki szereti jobban a másikat. Annyi bizonyos, hogy B. Nagy János e kört úgy szerette, mint a családi otthonát. Míg ereje teljében volt, mindennap megjelent közöttünk s a legborebb figyelemmel kísérte a körnek minden ügyeit, Mily nagy öröme, midőn a gazdag, rendezett könyvtáron végig tekintett, vagy a számadásokból a kör anyagi gyarapodását, erősödését látta. S hogy dobbant meg szíve, midőn a kör 25 éves jubileuma alkalmával az egyesület új zászlaját megáldathatta! Az alkonyatra hajló élet mennyi tüzével, lelkesedéssel vezette a tagokat az új díszes zászló alatt a hazafias ünnepélyekre!

A kör iránt érzett forró szeretete, atyai gondoskodása sugarta lelkének az eszmet, hogy e körnek állandó otthon szeressen s e célra megteremtse a ma már 7000 koronánál nagyobb összegű ház-alapot.

S hogy e kör humánus célokra annyit áldozott, — az szintén a B. Nagy János érdeme. Az ő szíve finom érzékek birt minden nemes ügy iránt s ezek támogatását töle telhetőleg előmozdította. A felvidéki közművelődési egyesület, a helybeli mentőegylet, a Csokonai-kör, a tanítók segélyegylete mind az ő nemes buzgalmának, jóságos szívének köszönhetik e kör anyagi támogatását.

De miért soroljam itt fel rendre az ő alkotásait! Ismerjük azokat mindnyájan. S ha most az emlékezet világánál magunk elé idézzük az ő nemes alakját: áldó szavakra nyílnak ajkaink. Áldjuk az isteni gondviselést, hogy B. Nagy Jánost nekünk adta s megajándékozta őt oly lelki kincsekkel, melyekből po gártársai is meríthettek.

És e nemes szív nem dobog többé. Nem lelkesül magasztos eszmékért, nem hevíti a honszeretet tüze. Nincs közöttünk deii, magyaros alakja. Porsátora ott porladozik a Kossuth-utcai temetőben. Sérhalma

felett virágokat fakaszt az enyhe kikelet. Az emlékezés virága szíveinkben is életre kelt, körülveszi az ő érdemeit s megőrzi az elmulástól, a feledéstől.

E kép is, — melyen művészkezek örökítették meg B. Nagy János vonásait — az emlékezős virágainak, a szíveinkben élő hálának, szeretetnek látható jele s míg e kör fennáll, ő róla regél, az ő hervadhatlan érdemeit hirdeti.

De intő, buzdító jel is az utódoknak. Példányképe, melyet követni kell. Utmutató a polgárerényekre, a honfiai kötelességekre s az igaz emberi életre.

B. Nagy János példája lebegjen szemünk előtt mindenkor, minden időben. Az ő lelkesedése legyen a mi erőnk forrása, az ő munkássága: a mi vezetőnk s az ő polgár erényei a mi dicsekedésünk.

Emlékét őrizzük hálás kegyelettel!

A beszéd közben lehuilott a lepel a képről s ott áll telőtünk B. Nagy János élethű arc képe. A sikerült alkotás Rajzó Miklós művészi érdeme s általános tetszést aratott.

Ezután a titkári és könyvtári jelentéseket olvasták fel, melyeket a közgyűlés helyeslőleg vett tudomásul, a buzgó tisztviselői karnak elismerést és köszönetet szavazott. A kör mult évi bevétele: 6315 kor. 26 fillér, kiadása: 4566 kor. 38 fillér volt, így a tiszta maradvány 1748 kor. 88 fillér. A Ház-alap tőkéje: 7318 kor. 33 fillér.

A jelentések felolvasása után a tisztújítást ejtették meg, Herczeg János korelnök vezetése alatt. Erős küzdelem és korteskedés folyt. Az első szavazás alkalmával ifj. Kertész István 48, Kovács János lelkész 43 szavazatot nyert, több szavazat pedig megszlott. Minthogy az alapszabályban előirt abszolút többséget egyik jelölt sem nyerte el, újabb szavazást rendelt el az elnök, amelyből ifj. Kertész István került ki győztesen. A megválasztott elnököt öt tagu küldöttség hívta meg a gyűlésre, ahol Herczeg János korelnök üdvözölte, melyre ifj. Kertész István válaszolt, kijelentvén, hogy a megtisztelés elől nem akar kitérni s elnöki működésében mindenkor a kör felvirágoztatása fogja vezérelni.

Ezután Tassi Miklós átadta az új elnöknek a jelvényeket s felolvasta előtte az elnöki fogadalmat, melyet az új elnöknek tenni kell.

Ezután a többi tisztviselőket választották meg egyhangulag. A választmányba 30 rendes és 12 pótagot választottak szintén egyhangulag fogadták el a választmány javaslatát.

A gyűlés a szózat éneklésével ért véget.

Az Odol, mint ismeretes, azon szájvíz, mely a fogromlás okai ellen biztosan küzd. Aki az Odolt következetesen alkalmazza, az a mai ismeretek szerint a legjobb fog és szájpolást végzi.

Tudományos közlések lenyomatait melyekből erről bárki maga is meggyőződhetik, mindenkinek, ki ez iránt érdeklődik, kívánatra díjmentesen megküldjük.

Odolgyár Bodenbach a. B.

Március idusa.**Hazafias ünnepélyek.**

Debrecen, március 14.

Felvirradt a nagy nap, a magyar nemzet szabadságharcának emlékűnepe. Lapunk vasárnapi számában már közöltük azoknak az egyesületek, testületek ünnepélyeinek a műsorát, melyek e napon díszes ünnepség keretében áldoznak a múlt idők emlékének. Ma újabb a következő értesítéseket vettük.

Kegyes tanítórendi főgimnázium ünnepélye. A debreceni kegyes-tanítórendi főgimnázium önképzőköre 1910. március 15-én 10 és fél órakor az intézet dísztermében hazafias ünnepélyt tart, a következő műsorral: 1. Czuczor-Révfy. Riadó. Előadja: a főgimn. énekkara. 2. Abrányi E. Március tizenötödikén. Szavalja Sinka Gyula VIII. o. t. 3. Uj magyar nóták. Előadja: a főgimn. zenekara. 4. Ünnepi beszéd. Mondja: Móró Lajos VIII. o. t. 5. Magyar népdalok. (Árta Riethy K.) Előadja: a főgimn. énekkara. 6. Vár-Vendéghegyi. Zrinyi Ilona nikomédiai lakomája. Melodráma. Szavalja Klár Zoltán VII. o. t., zongorán kíséri Balványi Pál VII. o. t. 7. Drámai jelenetek. Kislaludy K. „Kemény Simon” c. művéből. Előadja: Papp L. Róna J., Simonyi A., Váradny K. VIII., Fischer R., Kovács I. VII. és Csernátóny L. I. oszt. tanulók. 8. Rákóczi-induló. Előadja: a főgimn. zenekara.

Ünnepély a felső kereskedelmi iskolában. A debreceni felső kereskedelmi iskola ifjusága 1910. március 15-én délelőtt 10 órakor az iskola tornatermében a márciusi napok emlékére ünnepélyt rendez, műsor a következő:

1. Talpra magyar! Hubaytól. Előadja az énekkar. 2. Ünnepi beszéd, tartja Lajosi Géza tanár. 3. Előrel! Tóth Kálmántól, előadja Márkus Dezső alsó c) o. t. 4. Népdalok, előadja a zenekar. 5. Március 15. Irta és felolvassa Klein Lajos felső o. tanuló. — 6. A szabadságról. Prém Józseftől, előadja Soldos Malvin alsó d) o. tanuló. 7. Finn dalok, előadja a zenekar. 8. Március 15. Petőfi Sándortól, előadja Bodnár Zoltán felső o. tanuló. — 9. Rondo Mendelssohntól és Induló Schubertől. Előadják Füredi Ernő felső o. tanuló zongorakísérete mellett Borbély Imre felső és Balazs Andor középső o. tanuló. — 10. A vén cigány. Farkas Imrétől Papoleczy Margit alsó d) o. tanuló zongorakísérete mellett előadja Klár Andor felső o. tanuló. — 11. Induló, előadja a zenekar.

Kereskedő társulat polgári fiúiskolájának ünnepélye. A debreceni kereskedő társulat polgári fiúiskolájának ifjusága folyó évi március 15-én, d. e. 9 órakor az intézet tornatermében, a dicőseges márciusi napok emlékeztetőre ünnepet tart a következő műsorral: 1. Kálozdy: Talpra magyar! Énekkar. 1. Abrányi: Hazám ifjusága. Szavalja Fehértől Dániel IV. A) o. t. 3. Ünnepi beszéd. Tartja Tutser Ignác tanár. 4. Népdalok. Énekkar. 5. Abrányi: Március 15. Szavalja Buros Béla III. A) o. t. 6. Petőfi: Csatában. Szavalja Fányes Jenő IV. A) o. t. 7. Erkel: Himnusz. Énekkar.

Az izraelita polgári leányiskola ünnepe. A debreceni izr. polgári leányiskola márciusi 15-iki ünnepélyének műsora. 1. Himnusz, éneklí az ifjusági énekkar. 2. Ünnepi beszéd, mondja Friedmann Berta tanítónő. 3. Fantásie Mignon Hongroise. Zongorán előadja Csillag Margit III. o. t. 4. Március 15. Lévai Józseftől, szavalja Kardos Anna III. o. t. 5. Rákóczi kesergője, éneklí az ifjusági énekkar. 6. Kossuth sirja. Abrányi Emiltől. Szavalják Friedmann Irén és Nagy Erzsébet III. o. t. 7. Carthagói harangok. Melodráma. Szavalja Földes Erzsébet. 8. Petőfi és Jokai. Abrányi Emiltől. Szavalja Bleyer Mártha IV. o. t. 9. Klapka-induló. Éneklí az ifjusági énekkar.

A „Veresné, Szatmár Teréz” árvaház ünnepélye. A „Veresné Szatmár

Teréz” árvaház növendékei által az árvaház egyik nagytermében Március 15-i háziestélyt tart a következő műsorral: 1. Tabló. Előképek a növendékekből. 2. Felolvasás az árvaházról. Irta és előadja „Kis mama”. 3. A farsang vasárnap. Szindarab két felvonásban. Személyek: Váriné, özvegyasszony—Kis mama, Mariska, Palika, gyermekei—Bodnár Olga, Hajdu Erzsé, Mezey, gazdag földbirtokos—Pethő Irén, Mezeyné, neje—Horváth Irén, Ilonka, leányuk—Nagy Ilona, Klára néni, rokonuk—Róka Pirooska. 4. Gábor Áron, Kósa Barnától. Szavalja Bodnár Olga. 5. Népdal. Éneklí a növendékek. 6. Gyermekek vers. Kósa Barnától. Szavalja Szabó Zsuzsika. 7. Március 15-én. Kósa Barnától. Szavalja Hajdu Erzsé. 8. Népdal. Éneklí a növendékek. Kezdeté d. u. 5 órakor.

Bakonyi Samu és Justh János.**Beszámoló Balmazújvárosban.**

Debrecen, március 15.

Hosszu kocsisor indult el vasárnap reggel kilenc órakor Debrecenből. Képviselőket és polgárokat vitt Balmazújvárosra. Bakonyi Samu dr. és Justh János dr. mentek ki, a debreceni függetlenségi párt nagyszámú, oszlopos tagjaitól kísérve, hogy megtartsák beszámolójukat a derék, független érzelmű városban.

A beszámoló impozáns népgyűlés keretében folyt le. Ott volt Ujváros egész polgársága s lelkesen ünnepelte a képviselőket.

A nagyhatáti állomást elhagyták a kocsik, amikor feltűnt a szembejövő száz tagból álló lovasbandérium és a negyven kocsis, mely a választó polgárok sokaságát hozta a két szeretett képviselő elé. A találkozásnál Haranghy János főbíró a következő beszéddel fogadta a képviselőket:

„Balmazújváros választó polgárságának megbízásából nekem jutott azon kedves kötelesség, hogy egy a Nagyságos képviselő urakat, mint a velök jött kedves uri vendégeket üdvözöljem, amely kötelességet annál is inkább szíves készséggel teljesítem, mert szent meggyőződésem, hogy azon zászlót, amelyre hazánk szabadsága és függetlenségének kivívása van felírva, oly férfiak kezébe adta a választó polgárság, akik azt szenvedés vagy megpróbáltatás nehéz napjai között győzelemre vinni szent kötelességöknek fogják tartani. Ezen hitben Isten hozottat mondva üdvözölöm egy a Nagyságokat, mint az összes vendég urakat, azon kéresem mellett, hogy érezzék magokat szerény körünkben oly jól, mint a minő szíveséggel mi fogadjuk.”

Az üdvözlő beszédre Bakonyi Samu választott, mely után bevonult a díszes menet balmazújvárosi piactérré. A bevonulás meglepően szép volt. Elöl a bandérium Bakonyi és Justh zászlóival, utánna a debreceni küldöttség kocsijai, ezek után az ujvárosiak végtelen hosszú kocsisora következett. Az utcákon kint volt Balmazújváros népe s lelkesen éljenezte a bevonuló képviselőket.

A népgyűlés tizenegy órakor kezdődött. Oláh János, a függetlenségi párt elnöke nyitotta meg rövid, lelkes beszéddel, mely után Justh János mondta el beszámolóját.

Amikor ezelőt négy évvel — ugymond — programbeszédemet ugyan e helyen megtartottam, azóta először vagyok balmazújvárosi választóim között. Halasztottam a beszámolót azért, hogy tudjak valami keveset adni abból, amit ígértem. Sajnos, ez nem sikerült. Mert abból, amit a párt programjába felvettem, a koalíció bilincsei miatt megvalósítani mit sem tudott. Ezután hosszasan

fejtegette a koalíció okozta bajokat, beszélt a két függetlenségi párt szakadásáról, az általános, egyenlő, titkos választói jogról, az önálló bankról s az önálló vámterületről, amelynek mindvégig híve marad. A nemzeti munkapárttal is megismertette választóit, amelynek — ugymond — csak egy munkája, csak egy törekvése van: Magyarország nemzeti aspirációinak letörőse, kéri választóit, hogy e sirásó munkának álljanak ellentétes erővel s tartsanak ki híven a függetlenségi párt mellett, amely párt a népért és a néppel együtt akar dolgozni.

Beszédét lelkes éljenzés fogadta; többen többször megabugolták Tiszát, Héderváryt és a nemzeti munkapártot.

Utána dr. Bakonyi Samu mondta el nagyhatású beszámolóját.

Bakonyi Samu hosszasan tárgyalta a politikai helyzetet. Kifejtette, hogy miért kellett a függetlenségi pártnak belemenni a koalícióba s miért lett vége ennek a szövetségnek, melynek természetességét az általános választói jogról, a bankkérdésről, és a vámterületről, amelynek megvalósítását terminusra követeli, mert csak a gazdasági önállóság vezet a nemzet boldogulásá felé.

Nagyhatású beszédét azzal fejezte be, hogy kérte a polgárság segítségét ahhoz a harchoz, amelyet a pártnak meg kell vívnia. Adják meg — ugymond az erőt — s mi megtartjuk ígéretünket. Mert mi azt akarjuk, hogy joga és kenyere legyen a népnek s éljen a nemzet sokáig jó létben, szabadságban és függetlenségben.

A népgyűlés ezzel véget ért.

Délben egy órakor négyszáz terítékes banket volt az Olvasókör termeiben, amelyen több hazafias toaszt hangzott el.

Kalmár József a függetlenségi párt jeryzője a két képviselőt áította. Bakonyi Samu Harangi János főbíróra, Justh János a választópolgárságra üritette poharát.

A képviselők beszéde után Ilyés Endre, Szabó Antal, dr. Bacsó Dezső, Nagy Pál, Rostkoviecz Artur, Bor János és Pápay Antal mondtak lelkes hangú dikiókat.

Haranghy János főbíró ügyes beszédben választott Bakonyi üdvözlő beszédére, mely után Tar Sándor, a szociálisták egyik vezérémbere biztosította a pártot, hogy híven kitananak a függetlenségi párt mellett mindaddig, míg elveiket fel nem adják.

A banketről megleghangu táviratban üdvözlötték Justh Gyulát, a párt elnökét. A polgárság a késő esti órákig maradt együtt, amikor is a képviselők a debreceni küldöttséggel együtt visszatértek Debrecenbe.

Az ujvárosi beszámoló ismét egy bizonyosságul szolgált arra vonatkozólag, hogy a függetlenségi eszméket szinte rajongással ápolja polgárságunk s azokért élni, harcolni és meghalni kész.

UJDONSÁGOK.

— **Hétkor harangoznak.** Ma március 15-étől kezdve reggel 7 órakor és délután 3 órakor kezdődik a templomokban az imádkozás. Természetesen a harangozó is akkor hívja ezután a híveket imára.

— **A vármegye a múlt hóban.** Hajdúvármegye közigazgatási bizottsága ma délelőtt tartotta meg rendes havi ülését. Az ülésen a múlt hóról szóló jelentéseket terjesztették elő és vették tudomásul.

— **Ülés az egyháznál.** A debreceni ref. egyház ösztöndíjosztó bizottsága 1910. évi március hó 16-án délelőtt 10 órakor az egyház tanács-termében ülést tart, amelyre a tagok ezután is meghívotnak. Tárgy: Ösztöndíjak odaitélése.

— **A jövő évi kövezési program.** Aczél Géza főmérnök tegnap betérjesztette a jövő év kövezési programját. A tanács a

legközelebbi ülésén foglalkozik ezzel a kérdéssel.

Varga Lajos dr. kudarca.

A Csapó-kerti függetlenségi és 48-as olvasókör tegnap délután tartotta meg tisztújító közgyűlését, amelyen Varga Lajos dr. az eddigi elnök megbukott. Megbukott, — amiben utoljára semmi különös sincs; érdekessé teszi ez esetet azonban az, hogy Varga Lajos erőszakos módon, mindent elkövetett, hogy maga magát választassa meg újra elnöknek. Csak a maga pártbíveit hívta meg a közgyűlésre és az elnöki állás betöltését szavazásra sem akarta bocsátani, annyira „megbizott önmagában”. A közgyűlést 4 órakor nyitotta meg dr. Varga Lajos, az olvasókör volt elnöke és tárgyszorozatra tűzte a megüresedett tisztikar állásainak betöltését. A választmány 10 tagjának aláírásával, alapszabályszerűen beadványt nyújtottak be az egész tisztikar újból való választására. Varga Lajos érezvén a pecsenye szagot, a beadványt nem fogadta el. Ekkor Kánya Lajos egyleti tag egy ívet nyújtott át neki felolvasás végett, de az elnök ur látva a felírást: „Bizalmatlansági indítvány” és az aláírók nagy számát, ezt is visszautasította. Ez erőszakoskodásokra nem volt más válasz, minthogy az egyleti tagok, miután a közgyűlés határozatképességét maga Varga Lajos konstatálta, szépen korelnököt választottak Balogh Miklós személyében és teljesen szabályszerűen megejtették a választást, mely Varga Lajos csufos bukásával végződött. Diszelnök lett dr. Tüdös János képviselő. Elnök Janosi Zoltán lelkész, alelnökök Biczó Gyula, dr. Révi Nándor. Pénztárnok Szilágyi József, I-ső könyvtárnok Erdős Imre, II-ik könyvtárnok Szilágyi János, körgazda Fülöp József. Választmány: Radákovics Géza, dr. Kiss Gyula, Letzter József, Kovács János lelkész, Rácz József, Szilágyi Gábor, Szabó István, Szigeti Sándor, Kisfalusi György, Bucsai István. Az új elnök, Janosi Zoltánért 4 tagu küldöttség ment a városba. Megjelenését harsány éljenzéssel fogadták. Janosi szép beszédben köszönte meg a megtiszteltetést.

— **Tűz a Boldogfalva-utcán.** Ma délután tüzet jeleztek a Boldogfalva-utcaról. A tűz a 12. számú házban ütött ki, amely Fáy Márk dr. tulajdona. A keresztépületben keletkezett a veszedelem s elhamvasztotta az épületet. A tűzoltók nyomban kivonultak s másfél órai erős munka után sikerült a tüzet lokalizálni. A tűz egy szegény emberpárt sújtott érzékenyen, mert minden holmija elégett. A veszedelem keletkezésének oka ismeretlen.

— **Rendőri hírek.** (Megtámadott rendőr.) Varga András 22. sz. rendőr feljelentést tett Varga János és Sándor Apafiuca 35. számú lakosok ellen, akik őt a Margit-fürdő közelében szolgálata teljesítése

közben megtámadták és nyolc napon belül gyógyuló sérülést ejtettek rajta. (Meglöpött iparos.) Klein Miklós karcagi asztalos Debrecenbe jött állást keresni. Megszállt a Késses-utca 13. szám alatt, ahol elhelyezte holmiját. Ismeretlen tettes a kufferjét megdézsmálta. A rendőrség a feljelentés folytán nyomoz.

— **Az utszélről.** Cserregnek a verebek, a madárvilág sátoros cigánykái. Ezek a kis könnyenélő alkalmi tolvajok örvendeznek, hogy a télen átetek. S hogy a rügyfakadást ismét megérték, vidámabban füttyörésznek a kópék. Szerelmesen kergetik egymást. Bizonyosan a ropogós cseresznye felől álmodoznak.

A rejtekgolyóból, butorhasadékok közül előbujkálnak a legyececskék is. Megpihennek a sugaras helyeken... Bágyadt, suta minden mozdulatuk. Még a szemtelenségéről nevezetes légy is kedves, mint a tavasz hirnöke...

— **Csapd agyon az élősdit!** — valami benső ellenszenv bizgatja a kezemet, de midőn az ablakon át szemembe csapódik a napsugár, a tavaszi szelid sugárzás, lehanyatlak kezem. Hadd éljen!... Mászkalni, élődniegedem a legyececskét!... Ha embertársamról volna szó, talán én sem volnék ilyen irgalmas kedvű?

A körtefa alatt halomra gyűlt a levél. A levelek alól egy zöld kergű, fonnyadt tavalyi körtét kapart elő a kutya... A körtebe még tavaly beleharapott valaki. Talán még éretlen volt a körte, azért dobta féltre?.. Most a hangyák kémcsapata felfedezte a zsákmányt, a szorgos bogárkák a tavaszi napfényben szüretet tartanak a tavalyi körtén, amelybe ugye lehet egy kíváncsi fiatal lány harapott bele gömbölyű fogsorával?

A nők gyakran az emberek lelkén is ejtenek ilyen harapást.

— **Méhikém, hova repülsz?**

A mézes keblű kasból előkerült a méhike is... Szárnyaacsájára zöldes aranyhimport szitált a tavaszi napsugár.

...Valamikor régen, kint a hajdu-pusztán öregapámnak száz fonott kas méhe is volt, amelyeknek a szárnyaacsájára szintén aranyhimport szitált a tavaszi nap játszi sugárzása.

— **Méhecském, hova repülsz?**

— **Rejtélyes halál.** A debreceni rendőrség titokzatos ügyben folytat nyomozást. Arról van szó, hogy egy fiatalember úgy megverte az édes apját, hogy a sérüléseibe behalt. A szörnyű vád ifju Sütő József sarok-utcai lakost terheli. Még a mult hét elején történt, hogy Sütőék lakásából egy napon rémes lárma és segítség kiáltásokat hallottak a szomszédok. Az öreg Sütő veszekedett a fiával, de hogy Sütőék lakásából egy napon rémes lárma és segítség kiáltásokat hallottak a szomszédok. Az öreg Sütő veszekedett a fiával, de hogy mi történt közöttük, még nem tudni. A szomszédok rendőrt hoztak, aki jelentést tett s ennek következtében a

rendőrség a tehetetlen öreget a köz-kórházban helyezte el. Öt napi kintlódás után Sütő József meghalt a köz-kórházban. A rendőrség előterjesztésére az ügyészség elrendelte a holttest felboncolását, amely tegnap megtörtént. A boncolás gyanus tüneteket állapított meg s a rendőrség most folytatja a vizsgálatot, vajjon mi igaz a vádból, amely a fiut terheli. Eddig több tanut hallgattak ki, akik azt állítják, hogy segítségkiáltásokat hallottak a szobából, amikor a fiu és apa között veszekedés volt.

— **A kamara felolvasó ülése.** A kamara e ciklusban utolsó közgazdasági felolvasó-ülésén, vasárnap délelőtt Baross Géza miniszteri tanácsos, a m. kir. postatakarék-pénztár aligazgatója tartott kiváló előadást, a csekkforgalom gazdasági jelentőségéről. Az előadásban, mely iránt igen nagy érdeklődés mutatkozott, főleg gyakorlati szempontból igen hasznos tájékoztatásokat nyújtott az érdeklődőknek. A csekkforgalmat, mely az érepénz és bankjegy forgalom helyettesítőjeként ma már kivált az augol, de nagyrészt az amerikai forgalmat is áthatja és rendkívüli előnyök forrása, nálunk az osztrák-magyar bank vezette be. De amíg az osztrák-magyar bank szigorú feltételeivel saját forgalmat ugyszólván a jelentős vagyonuakra korlátozza, így arisztokratikus jellegű, addig a csekk legszélesebb körökben népszerűsítése és országos nagy csekkforgalom létesítése, a magyar postatakarék-pénztár érdeme, melynél helyesen mondotta az előadó, a csekkforgalom valóban demokratikus intézmény. A nagyhatású előadást Szent-Királyi Tivadar kamarai elnök köszönte meg és végül a kamarai ezidei közgazdasági felolvasó üléseinek sorozata befejezést nyervén, örömmel állapította meg, hogy mind az öt felolvasás igen kiváló sikerű volt és irántuk nagy és állandó érdeklődés mutatkozott, úgy, hogy e kísérletét a kamara ezentúl évről-évre folytatni fogja.

— **A zenekonzervatórium 2-ik hangversenye.** A P. Nagy Zoltán igazgatása alatt álló zeneiskola f. hó 18-án pénteken délután fél 5 órakor rendezte az „Arany Bika” szálló dísztermében 2-ik hangversenyt, melyen az intézetnek következő növendékei szerepelnek: Ungár Irén, Roth Ilon, Székely Margit, Kun Judit, Gyürky Berta, Dávidházy Kálmán, Trigarszky Ferenc, Raics Gyula, Nagy Ilonka, Bárdos Judit, Nagy Ida, Kontsek Béla, Polster Emma, Ippen Rózsika, Unger Erzsike, Popper Gyula, Patay Vilma, Agárdy Lajos, Lindnerfeld Ilona, Leidl Henrik, Antal Jolán, Popper Ferenc, Hegedüs Endre, Szabados Terez és Steger Károly. A prgramm 8 hegedűszámját a közép és felső osztályok zongoratanulói kísérik. Az érdeklődők P. Nagy Zoltán igazgatónál díjtalanul kapnak belépőjegyet a szolgáltató műsort. Az iskola ez évben még 10 hangversenyt rendez, hogy minden tanítvány előhaladásáról beszámolhasson.

— **A nap halottai.** A tegnapi nap folyamán az állami anyakönyvi hivatalnál a következő haláleseteket jelentették be: Fekete Béla ref. 18 éves, Dózsa László ref. 49 éves, P. Nagy Mária ref. 20 éves, Horváth Péter ref. 71 éves, Sári Márton ref. 18 napos, Kerezi Piroska ref. 6 napos, Vincze Imre ref. 32 éves, Bökönyi Ilona ref. 12 napos, özv. Erber Vilmosné izr. 56 éves, Sütő József ref. 78 éves, özv. Meszlényi Sándorné ref. 71 éves, Szendrei Szabó (utónevét nem kapott, leány) ref. 2 napos.

— **Táncrendeket és rendező-jelvényeket** legszebb kivitelben Dávidházy Kálmán könyvkötészete készíti.

BISOTKA ISTVÁN
építész, építőmester.

Elvállalja:
mindenrendű épületek tervezését, építését
atalakítását.

Építési irodája: Péterfia-utca 71.

— Alföldy László tánciskolájában a tavaszi tanfolyam megkezdődött. Beiratkozni lehet délelőtt 9—12-ig, délután 2—5 óráig Szent-Anna-utca 22. szám alatt. Telefon szám: 735.

Kifejezetten Forman-t kérjünk.
Sok az utánczata.

SZÍNHÁZ.

A MAI ELŐADÁS SZINLAPJA:

Ma, kedden, 1910 március 15-én
I. Rákóczi-nyitány. II. Márciusi dal. Szavalja
Gazdy Aranka.

3. Gotterhalte.

Dráma.

Holnap, szerdán, március 16-án

Gotterhalte.

Dráma.

Heti műsor: Csütörtök: d. u. „Cifra nyomorúság”, vigjáték (ifjúsági előadás), este „Kis cukros”, vigjáték (ujdonosság) Pénteken: „Kis cukros”. Szombaton: „Kis cukros”. Vasárnap: délután „Sasfők”, dráma, este „Ördög mátkája”, népszínmű. — Előkészületen: „Kuruzsló”, színmű, „Pillangó kisasszony”, opera, „Zách Klára”, daljáték, „Tüzipadók”, dráma.

* **Március idusa a debreceni színházban.** A színtársulat mint minden évben úgy az idén is nagy fényűző ünnepi meg a szabadság nagy napját március 15-én. A disz-előadást bevezeti Kéler Béla hangulatos Rákóczi nyitánya, melyet a színházi zenekar ad elő Mártonfalvy György karnagy vezetésével. Ezután Gazdy Aranka szavalja el Szundi Elemér „Márciusi dal” című költeményét. — Végül színpadra kerül Mérey Adólf hazafias verses drámája a „Gotterhalte.”

* **A kis cukros.** Garault Pál szellemes és minden pikantiériá-ól ment „fehér színlapos” francia vigjáték. Ijes a legközelebbi bemutatója a debreceni színtársulatnak. A kis cukros legközelebb megéri a Vigzínházban felszabadk előadását, ami legjobban bizonyítja e kiűnő vigjáték népszerűségét, melynek hihetetlenül nálunk sem marad el a remélt igaz sikere.

TAVIRATOK.

Khuen Bécsbe ment.

Budapest, márc. 14. Gróf Khuen-Héderváry Károly ma délután öt óra tizenöt perckor Bécsbe utazott. Holnap kihallgatáson jelenik meg a király előtt. A Ház feloszlatásra vonatkozó kéziratot fogja a királytól kieszközölni.

Eltemették Luegert.

Bécs, március 14. Ma délután temették Luegert. A temetésen, mely nagy katonai pompával ment végbe, részt vett a király is több főherceg és főhercegnő társaságában.

OLCSÓ IRÓGÉPEK I

Minden rendszerűek, kitűnő állapotban, jótállással adatnak el.

„MERCUR”

összes rendszerű írógépek műszaki vállalat
cégénél. Speciális javító műhely!

ADLER

elsőrangú gyártmány, teljesen látható írásu
és legnagyobb átütő képességű

IRÓGÉP

kizárólagos képviselő: Debreczen és Hajdumegyére.

Kellékek

valamennyi rendszerű író- és sokszorosító
gépekhez!

COPYING OFFICE! gépiró, másoló és sokszorosító iroda. Telefon 5—40.

Debreczen Arany János-u. 2.

15 Bejárat a II-ik kapun.

NAGY

szőnyeg-occasio

Bosznay J. és Társa

37 szőnyegáruházában
DEBRECZEN, Kossuth-u. 5.

Szőnyegmaradékok, egyes
függönyök, bútorszövet
maradékok féláron!

Ebédítő, szalon, férfi- és hálószoba szőnyegek rendkívül leszállított árak mellett kaphatók, amíg a készlet tart.

„FAKTOR” KONYHAKINCS!

Magyar találmány! Világszabadalom!
Hazai gyártmány!

1 db 50 fillér, vidéken 4 fillérrel drágább.

A FAKTOR egy gyorsfőző, a főzőedényt kormozó és lepattogás ellen teljesen megvédő acéllemez,

- FAKTOR pótolja a tüzbélykarikát.
- FAKTOR vdi az edényt a szabadtüz érintésétől és gyorsabban főz.
- FAKTOR vdi az edényt a bekormozástól, miáltal a konyha tiszta marad.
- FAKTOR használat által nem pattog a zománc.
- FAKTOR megtakarít egész évi használatnál a gyorsfőzés által, tüzelő- és surolóanyag, edény stb legalább 50 koronát.
- FAKTOR 3 nagyság, kapható 10—20—21 cm., tehát minden tüzhelyre alkalmazható.
- FAKTOR-ból 2 dbot is szállítunk 1 K 20 fillér beküldése után.

Ügynökök (nők is) esetleg egyedárusítók vidéken kerestetnek, kik havonta 2—300 koronát kereshetnek.

Felvilágosítást nyújt:

FAKTOR főügynökség Budapest, Lipót-körut 25.

NYILT-TÉR.

(E rovatban közlöttékért nem vállal felelősséget sem a szerkesztőség, sem a kiadóhivatal.)

Nagyobb budapesti iparvállalat részéről minden megye területére a megye vezető köreibenél befolyással rendelkező urak kerestetnek.

Az illetők egy könnyű keresz-tülvibető akció foreirozása révén jelentékeny tiszteletdíjra tehetnek szert. Ajánlatok „Megye 3563” Jaulus és Társa (Haasenstein és Vogler) hirdetési irodájához (Budapest, Dorottya-u. 9. alá küldendők.

A

„Gyöngyvirág Crème”

az arckrémek gyöngyvel

Szeplő, májfoltok, pattanások s bőrbajok ellen kiváló jó szer. Simává, fehérré s üdévé teszi az arcbőrt! Sem higanyt, sem ólmot nem tartalmaz. A nappalra való krème nem zsiroz, míg az éjjelre való zsiroz. Egy tégely ára egy korona. Kapható:

Mihalovits Jenő

„Kigyó” című gyógyszerárában.
DEBRECEN.

1097—1910 tkv. sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A debreczeni kir. törvényszék, mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy a **Takarék és Hitelintézet r.-t.** végrehajtónak vb. **Füstös Jenő** végrehajtást szenvedő elleni végrehajtási ügyében a debreczeni kir. törvényszék területén levő, Debreczen belterületén, a Széchenyi kertben fekvő, a debreceni 956 sz. tjkvben 4762. hrsz. a. felvett, a Füstös Jenő nevére álló szőlőre 1674 koronában ezzel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte, és hogy a fentebb megjelölt ingatlan az **1910. évi április hó 7 ik napján délután 3 órakor** a kir. törvényszék árverési termében megtartandó nyilvános árverésen a kikiáltási ár kétharmadán alól eladatni nem fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 20%-át, vagyis 335 és 35 K 80 f készpénzben, vagy óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy a bánati pénzek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Az, aki az ingatlanra megállapított kikiáltási árnál magassabb ígéretet tett, ha többet ígérni senki sem akar, köteles nyomban a bánati pénzt az általa ígért ár 20%-áig kiegészíteni, — különben ígérete figyelmen kívül marad és a nyomban folytatandó árverésen részt nem vehet.

Debreczen, 1910 jan. hó 24. napján.
Kir. törvényszék mint tkvi hatóság.

Bolvári,
kir. törvszéki bíró.

HIRDETÉSEK

fölvétetnek a kiadóhivatalban, gr
Dégenfeld-tér 2. szám alatt.

Meghívó.

A „Debreceni Csizmadia ÁruCsarnok Szövetkezet” XXXIV. évi rendes közgyűlését

1910 március 30-án szerda d. e 9 órakor az áruCsarnokban fogja megtartani, melyre a Tagtársak tisztelettel meghívotnak.

Tárgysorozat:

1. Igazgatóság évi jelentése.
2. Az 1909. évi zárszámadás beterjesztése.
3. A felügyelő-bizottság jelentése s a felmentvény megadása.
4. Az 1910. évi költségeloirányzat megállapítása.
5. Három felügyelő-bizottsági tag egy évre választása.
6. Sorrend szerint kilépő 3 választmányi tag helyének egy évre betöltése.
7. A házgondnoki állás betöltése, illetve a benyújtott pályázatok elbírálása.
8. Kérvények.
9. Üzletrészek értékének rendezése és alapszabály módosítás.
10. Indítványok, melyek 8 nappal a gyűlés előtt írásban beadattak.
Debrecen, 1910. március 15.

Az igazgatóság.

Az évi zárszámadás és mérleg 8 nappal a közgyűlés előtt Szabó József szöv. elnöknel (Rákóczi-u. 39.) minden tagnak rendelkezésére áll.

Kiadás.	EREDMÉNY-SZÁMLA.		Bevétel.	
	Korona		Korona	
1. Jelzálogkölesön	7175—		1. Egyenleg áthozat a múlt évről ...	1925·96
2. Állami és egyéb adók... ..	1809·07		2. Hőzjövedelem	11575·34
3. Tiszti fizetések	956·50		3. Földjövedelem	1485—
4. 60 drb. üzletrész beváltatott ...	16200—		4. 9 drb üzletrész kibocsátatott ...	2700—
5. Veszteségi tartalékra	1800—	18000—	5. Függekölcsön	12000—
6. Függekölcsön törlesztés		2000—	6. Veszteségi tartalék kölesönre ...	1500—
7. Kamatok		133·74	6. Vegyesek	1305·20
8. Leírások a „Korona” felszereléseiből 10%	43·74			
9. Leírások a nyomtatványokból ...	3·75	47·49		
10. Függekölcsön fedezetre		2369·70		
		32491·50		32491·50
Vagyon.	MÉRLEG		Teher.	
	Korona		Korona	
1. Csapó-utcai ház, ondópi és üjostási föld	274901·92		1. *Üzletrésztőke 364×300	109200—
2. Pénztár	2417·19		2. Jelzálogkölesön	85663·90
3. Korona vendéglő felszerelése ...	453·63		3. Függekölcsön	10000—
4. Nyomtatványok	33·72		4. Veszteségi tartalék	810·04
5. Házbérekövetelés	2031·95		5. Kossuth szobor-alap	500—
6. Földbér követelés	375—		6. Atmeneti házbérek... ..	871—
7. Atmeneti jelzálog	2390—		7. Ingatlanok tartaléka	73188·77
	28263·41		8. Függekölcsön fedezetre... ..	2369·70
				282603·41

Debreczen, 1909 december 31.

Az igazgatóság:

Debreczeni Károly alelnök-ellenőr.

Szabó József elnök-pénztáros

Szabó Sándor jegyző-könyvelő.

Jelen zárszámadást és mérleget megvizsgálván, helyesnek, a fő- és segédkönyvekkel egyezőnek találtuk
Debreczen, 1910 március 5.

A felügyelő-bizottság:

Gonda Balint.

Id. Prém Ferenc.

Zeke László.

*A Szövetkezetnek volt 1908. év végén 415 tagja ugyanannyi üzletrésszel, mivel az alapszabályok értelmében minden tag csak egy üzletrésszel birhat.
Az 1909. év folyamán belépett 9 tag, kilépett 60 tag; maradt 1909. év végén 364 tag ugyanannyi üzletrésszel.

APRÓ HIRDETÉSEK.

10 szög 40 fillér, azontul minden szó 4 fillér; a legkisebb hirdetés 40 fillér.

Levéli tudakozásokra pontosan válaszolunk, kérjük azonban a szükséges postabélyeget. Apróhirdetéseket postautóval is lehet föladni, a szelvényen a szöveg könnyen elír. Levélbélyegeken is lehet az apróhirdetéseket árát mellékelni. A kiadóhivatal fentartja magának a szövegváltoztatási jogot oly hirdetésekkel szemben, melyek megjelenését kizárja a hirdetés tartalma, értelme. Beérkezett ajánlatokat a kiadóhivatal bármely címre továbbít, ha a hirdető e célra megfelelő postadíjat küld.

Apróhirdetéseket a kiadóhivatal felvesz d. e. 8-12-ig s. d. u. 2-7-ig gróf Dégenfeld-tér 2. sz. 1. emelet, a folyosón az első ajtó.

Minden ok

amellett szól, hogy vegye igénybe a „Debreczen” apróhirdetéseit, mert

- Ha állást keres — ott talál.
- Ha lakást keres — ott talál.
- Ha alkalmazást keres — ott talál.
- Ha tarsat keres — ott talál.
- Ha oktatást keres — ott talál.
- Ha butort keres — ott talál.
- Ha hangszert keres — ott talál.

Szóval bármire is szüksége van, ott megtalálhatja, ha pedig eladni akar valamit, ott eladhatja.

Levelezés.

Levele van a kiadóban és a hivatalos órák alatt átvehetik:

„Csinos”, „Örökség”, „Náni”, „Elhagyott”, „Sári b. r.”, „Csak titokban”, „Alfonz”, „Cook II”, „Csinos 31”, „Sárga csikó”.

Megismerkedne 32-33 éves uriember intelligens, szolid uri leánnyal. Leveleket „Sárga csikó” jeligére a kiadóba.

Ifju asszony testi-lelki jó barátja lenne vagyonos, csinos fiu. Leveleket „Csak egyszer nézzél a szemembe” a kiadóba.

Aranyos kis bakfis ismeretségét óhajtja egy Bpestről (ismeretség hiányában) idejött fiatal ember. Leveleket „Ibolya 27” a kiadóba.

Két intelligens uriemberrel óhajt megismerkedni két intelligens leány. Leveleket „Ismeretség” jelige alatt a kiadóhivatal továbbít.

Fiatal urileány uriember ismeretségét elfogadja. Leveleket „Elhagyott” jeligére a kiadóba kérek.

26 éves barna, nőtlen fiatal ember vagyok, egy oly kedves tarsat keresek, kinek legalább 20 ezer korona készpénze van. — Leveleket „Meglásd jó dolgod lesz” jeligére a kiadóba.

Házasságokat teljesen díjtalanul közvetít a „Hymen” házassulandók hetilapja. Kérjen ingyen felvilágosítást és mutatványszámot. Budapest, IX. Kinizsi-u. 19. II. e. 11. Válaszbélyeg.

Ajánlat.

Irodalmi Börze Magyarország szépirodalmi, társadalmi és kritikai lapja előfizetési díja egész évre 150 K. Kérjen mu atványszámot. Kiadóhivatal Debreczen: Főutca 38. I. Vidéki ügynökök kerestetnek.

Arofátylak, legújabb tavaszi ujdonságok Vidánál, Varosház alatt.

Sajat termései ó- és új érmelléki hegyi fajborok, különböző éviek, kapható 50 literen felül Tóth Sándornál, Hunyadi-u. 26. szám, Debreczen.

Német nyelvi oktatási és — különösen fürdőkre utazóknak alkalmas — német tanulsági órákat elvállalok. Cim a kiadóban.

Tanár előkészít biztos sikerrel polgári iskolai és egyéb magánvizsgálatokra. Megkereséseket „Tanár” címmel kiadóhivatal továbbít.

Eladó gázlusterek teljes lakásberendezésnek, esetleg egyenként is **Szent-Anna-u. 32. sz. alatt.**

Kereslet.

Azonnali belépésre keresek egy kereskedelmi pályára alkalmas tanulót. Ajánlatok Késmárkra (Szepes megye) Markovich János divat- és vászonáru üzletébe intézendők.

Egy szobagőzfürdő kölesön vagy megvételre kerestetik sürgősen. Cim Barna-u. 3.

Két sőtőtanono teljes ellátással felvétetik Piros Gyula sőtőmesternél Mezőkövesden. (Borsod m.). Válaszlevél bélyeggel.

Bármily szakmába vágó vidéki ügynökséget, esetleg raktárnoki állást elvállaló kiváló képzettségű izr. nős egyén. Cim a kiadóba.

Ügyvédi irodában alkalmazást keres azonnali belépésre egy irodai teendőkből jártas joghallgató. Cim megtudható (telefon is) a kiadóhivatalban.

Mindennemű régiséget vásárol. Ki? cim a kiadóban.

Lapunk utcai elárusításához fluk (Rikancsok) felvétetnek.

A Paci csere alatt,
a városhoz közel

63 kath. hold

jóminőségű, így gazdaság folytatására nagyon alkalmas szantoföld f. evi szeptember 29-től

haszonbérbeadó.

Értekezhetni lehet

Bethlen-utcán, 17-ik szám alatt.

Vendéglő-bérlet.

Székelyhidon a legélénkebb forgalmon Árpád-téren levő „Tüzoltó” vendéglő 1910. évi ápril 3-án d. e. 11 órakor a városházánál tartandó árverésen 1911. év január 1-től hezdődő 6 évre bérbe adatik. Feltételek a városházánál megtekintetők.

Székelyhid, 1910 március 5.

Elöljáróság.

Képviselet és raktár:

Laczkó László urnál
DEBRECZEN.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH LTD
Budapest, Váci-körút 69.
által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomoblok és cséplőgépek, benzínmotoros cséplőkészletek, magánjáró gőzgépek, szalmakazalozók, lóherecséplők, tisztító-rosták, konkolyozók, kaszálógépek, marokrakó- és kévektő-aratógépek, szénagyűjtők, széna- és szalmaszájtok, boronák, sorvetőgépek, Planet Jr. kapálók, kukorica-morzsolók, szecskavágók, répavágók, darálók, őrlőmalmok, egytemes aczélek, 2- és 3-vasu ekék és minden egyéb mezőgazdasági gépek.

Nyomatott Debreczen sz. kir. város könyvnyomda-vállalatánál.